

Vackor

„Hol volt, / hol nem, / messze, messze, / volt egy boglyos, / lompos, / loncsos / és bozontos [...] pizsén pisze kölyökmackó. [...] Igen kedves medvebocs volt, / de nagy bibi volt vele: / állandóan csavargáson / járt a nagy mackóesze.” Nem véletlen volt állandó olvasmány nálunk Kormos István verses meséje. Ki tudja, hányszor indultam el világgá gyerekkoromban, hogy aztán sötétedéskor éhesen és fáradtan somfordáljak haza. A világgá akkoriban persze csak a falu határát jelentette. Ma már egyre messzebb merészkedem. Mind ritkábban vacsorázom otthon. De mindig tudom, bárhol is hazatalálok. Kedvenc mesémet ma is édesapám hangján hallom, és csak abban a régi könyvben vagy diafilmen tudom elképzelni, ahogy a gyerekszobánkban megismertem.

Félúton hazafelé jut eszembe mindez. Miközben a matyók fővárosának kacskaringós utcácskáit magam mögött hagyva nyílegyenesen szelem át az Alföld végtelen pusztáit a szülőfalum felé. Talán mert ugyanúgy igyekszem korgó gyomorral haza, mint régen. S útközben ízlelgetem a történeteket, mint a pizsén pisze a vadkörteket.

A Takács István-életműkiállításon kaptam egy képeslapot. A *Matyó királynő* című festmény kicsinyített mását. A lány szoknyájának ráncai és szövése szinte tapintható. Életfamotívumok, matyó rózsák, napjelképek, fehér kendő. Jelképei mindannak, ami a közösség számára értéket jelentett. Talán igaza van a kétszáz éves tájházban most is alkotó fazekasnak. Ma már kevesen értik és beszélnek azt a gazdag motívumrendszert, amit a matyók évszázadokon át érlelt népművészeti formakincseként csodálunk. De még ha nem értjük is, ma is elevenen szól, megérint ez a világ. A matyó lány valóban királynői méltósággal ül, de trónusa a lóca, és háttere a parasztház fehérre meszelt fala. A házikó aprócska ablakán besűrődő fény pedig nem a lány szépséges arcára, hanem a viseletére irányítja a figyelmünket. Ilyen tiszta szándékú, alázatos, értékeiket nemcsak őrző, felmutató, hanem megélt emberekkel találkozhatunk ma is Matyóföldön.

Besötétedik, mire hazaérek. A kapuban vár édesapám, s szinte mint a mesében: „Örömében felkiált, / ölbe kapja csöpp fiát: / – Vackor kölykem, / hallod-e? / Hogyan császkáltál / ide?” Emlékszel még a kedvenc mesémre? – kérdezem. Ő pedig bólint.

„És apjával akkor / hazasétált Vackor.”

Tábori Kálmán